

*Dječji vrtić “VESELI KUTAK”
Klanci 1, 21311 Stobreč*

**KLASA: 601-09/19-01/01
URBROJ: 2181-232-03-19-01**

*telefon/fax: 021/326-200
e-mail: zlatkogale@gmail.com
antonela.pijevac@st.t-com.hr
web adresa: <http://www.vrtic-veseli-kutak.hr>*

Na temelju članka 15. stavka 4. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 94/13) i članka 18. Statuta Dječjeg vrtića „VESELI KUTAK“, Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Veseli kutak“ u Stobreču na 6. sjednici održanoj 30.09.2019.g., KLASA: 601-06/19-01/01 i URBROJ: 2181-232-03-19-06, na prijedlog ravnateljice, prethodno usaglašenog na Odgajateljskom vijeću održanom 27.09.2019.g., KLASA: 601-05/19-01/01 i URBROJ: 2181-232-01-19-08, donijelo je

K U R I K U L U M

Dječjeg vrtića “VESELI KUTAK” u Stobreču za pedagošku godinu 2019./2020.

Ravnateljica:

Antonela Pjevac, odgajateljica

Stobreč, rujan 2019.g.

SADRŽAJ

O kurikulumu	3
<i>O kurikulumu vrtića</i>	4
<i>Naša vizija kurikuluma vrtića</i>	6
Kurikulum Dječjeg vrtića “VESELI KUTAK”	9
<i>Vizija</i>	9
<i>Misija</i>	9
<i>Strategije djelovanja</i>	9
Ustrojstvo rada	10
<i>Globalni cilj za pedagošku godinu 2019./2020.</i>	11
Programi	14
<i>Redoviti program</i>	14
<i>Rad na projektima-projektno planiranje i akcijsko istraživanje</i>	16
<i>Program predškole</i>	21
<i>CAP program – prevencija zlostavljanja djece</i>	24
Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada na nivou ustanove	25
1. <i>Unapređenje i oblikovanje poticajnog okruženja u funkciji igre i učenja djece</i>	25
2. <i>Unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa kroz projektno planiranje/akcijsko istraživanje</i>	25
3. <i>Praćenje, procjenjivanje i planiranje procesa učenja djeteta uvažavajući njegove prirodne potencijale: talente i stilove učenja</i>	25
4. <i>Kontinuitet profesionalnog i osobnog razvoja stručnih radnika</i>	26
5. <i>Aktivno uključivanje roditelja i šire socijalne zajednice u odgojno-obrazovni proces</i>	27
Osiguranje kvalitete rada	28
<i>Proces samovrednovanja</i>	28
<i>Plan i program pripravničkog staža</i>	30
Literatura	33

O KURIKULUMU

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenata su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti, koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnog rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj.

Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje:

1. Utemeljen je na specifičnim *polazištima* (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića):
 - Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi (1991.)
 - Konvencija o pravima djeteta (2001.)
 - Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.)
 - Smjernice za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.)
 - Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.)
 - Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.).

2. Usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih *ciljeva*:
 - a) osiguranju dobrobiti za dijete:
 - osobnu, emocionalnu i tjelesnu (subjektivan osjećaj; biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro),
 - obrazovnu (uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...) i
 - socijalnu dobrobit (uspješno interpersonalno /socijalno/ funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija).

b) poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece (objedinjavanje različitih područja odgoja, te različitih sadržaja učenja djece)

c) razvoju kompetencija:

- komunikacija na materinskome jeziku
- komunikacija na stranim jezicima
- matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
- digitalna kompetencija
- učiti kako učiti
- socijalna i građanska kompetencija
- inicijativnost i poduzetnost
- kulturna svijest i izražavanje

→ *samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.*

d) ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve

3. Odražava specifična načela:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa,
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom,
- osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

4. Promiče vrijednosti humanističkog nasljeđa:

- znanje
- identitet
- humanizam i tolerancija
- odgovornost
- autonomija
- kreativnost.

Navedena polazišta, ciljevi, načela i vrijednosti predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

O KURIKULUMU VRTIĆA

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju tj. način provedbe *Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* u pojedinome vrtiću s obzirom na njegove posebnosti.

Oblikovanje kurikuluma u ustanovi za rani odgoj treba se kontinuirano usklađivati s polazištima, ciljevima, načelima i vrijednostima sadržanima u Nacionalnome kurikulumu za

rani i predškolski odgoj i obrazovanje (MZOS, 2015.), koji predstavljaju osnovu planiranja odgojno-obrazovnog procesa.

Kurikulum je teorijska koncepcija koja se u praksi zajednički gradi, tj. konstruira i sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participiranja svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, tijekom kojeg se kontinuirano provjerava, dopunjav i mijenja. Svaki kurikulum je unikatan, razvija se kao jedinstvena i neponovljiva teorijska koncepcija izrasla na temeljima autentične prakse odgojno-obrazovne ustanove, tj. prema svojim specifičnim uvjetima, kadrovskim i prostornim mogućnostima te socijalnom kontekstu u kojem djeluje.

Kvalitetan kurikulum vrtića ima:

- 1) integriranu/holističku prirodu - podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađene s cjelovitom prirodom odgoja i učenja djeteta.
- 2) razvojnu, otvorenu i dinamičnu prirodu - što znači da se u ustanovi za rani odgoj razvija i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa; sadržaje djetetova učenja nije primjereno strogo propisivati nego se njihov odabir provodi na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.
- 3) humanističku orijentaciju - usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje njegovih individualnih interesa i razvojnih potreba i prava.
- 4) (su)konstruktivističku orijentaciju - shvaćanje učenja kao stvaranja tj. konstruiranja i sukonstruiranja znanja,.

Ostvarivanje kvalitetnog kurikuluma vrtića podrazumijeva stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta:

- Dijete je cjelovito biće.
- Dijete je istraživač i aktivni stvaratelj znanja.
- Dijete je socijalni subjekt sa specifičnim potrebama, pravima i kulturom.
- Dijete je aktivni građanin zajednice.
- Dijete je kreativno biće sa specifičnim stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija
 - samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
 - usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba koji ma dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
 - stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
 - osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta.

za dijete kao aktivnog građanina zajednice:

- u vrtiću osiguravati demokratsko življenje i pluralizam
- omogućavati djetetu aktivno sudjelovanje i suodlučivanje o temama koje su od bitnog značaja za opću kvalitetu življenja u socijalnom okruženju
- uvažavati osobnost svakog djeteta
- omogućavati ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta
- uspostavljati i održavati kvalitetni odnosi s djecom
- poticati djecu na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje
- djecu osposobljavati za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa

- osiguravati slobodu i poticati razvoj odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu
- djecu osposobljavati za samoprocjenu i samodisciplinu
- djecu poticati na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta
- osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti
- djecu poticati na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti

za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

za ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama;
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu

- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića.

Temeljna struktura predškolskoga kurikulumu podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije:

- ja (slika o sebi),
- ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica),
- svijet oko mene (prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj).

Vizija razvoja usmjerena je na zajedničko življenje djece i odraslih u ozračju autonomije i emancipacije. Naša uloga je kreirati uvjete kako bi svako dijete bilo sretno, kompetentno i samopouzđano, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima.

Naše vrijednosti podrazumijevaju osvještavanje suvremenih shvaćanja institucionalnog odgoja u kojoj svi dionici ravnopravno sudjeluju, aktivno djelujući zajedno uče kroz istraživanja, refleksije, suradnju i preuzimanje odgovornost za svoja ponašanja. Shvaćanjem djeteta kao najvažnijeg subjekta unutar odgojno-obrazovnog procesa jer dijete kreira svoj razvoj svojim potrebama, interesima, mogućnostima, interakcijama koje ostali subjekti procesa prate, poštuju i sukonstruiraju u tendenciji razvijanja kapaciteta kako djetetovih tako i osobnih. Stoga, mi odrasli dionici dužni smo skrbiti o ukupnoj kvaliteti svakodnevnog življenja u ustanovi te stvaranju optimalnih uvjeta za samoaktualizaciju djeteta i afirmaciju njegovih individualnih potencijala u sadašnjosti ka budućem životu.

KURIKULUM

Dječjeg vrtića „VESELI KUTAK“ u Stobreču

VIZIJA

“Osvještavanje i podržavanje uloge djeteta kao *timskog igrača* u utakmici djetinjstva.“

MISIJA

Shvaćanje djeteta najvažnijim subjektom unutar odgojno-obrazovnog procesa je „*condicio sine qua non*“ naše prakse, jer dijete kreira svoj razvoj svojim potrebama, interesima, mogućnostima, talentima, interakcijama koje ostali subjekti procesa prate, poštuju i sukonstruiraju u tendenciji razvijanja kapaciteta kako djetetovih tako i osobnih. Stoga, mi odrasli dionici dužni smo skrbiti o ukupnoj kvaliteti svakodnevnog življenja u ustanovi te stvaranju optimalnih uvjeta za razvoj djeteta.

Strategije djelovanja:

- Mijenjamo i unapređujemo strategije i stilove učenja djece i odraslih
- Razvijamo sposobnosti i znanja djelatnika
- Osposobljavamo se za voditeljsku ulogu u zajednici učenja
- Gradimo partnerske odnose s roditeljima djece
- Stvaramo posebne programe
- Uvodimo suvremena stručna i humana postignuća u svakodnevni život i rad

U Dječjem vrtiću „*Veseli kutak*“ provodi se redoviti program odgojno-obrazovnog rada djece rane i predškolske dobi od 1. do 7.g. života i program predškole za djecu školske obveznike.

Rad je organiziran u pet (5) odgojnih skupina u kojima se provode jaslički i vrtićki programi i to:

- jedan (1) jaslični program cjelodnevnog/desetosatnog boravka
- četiri (4) vrtićna programa:
 - tri (3) cjelodnevna/desetosatna
 - jedan (1) poludnevni/šestosatni jutarnji program

Sve vrtićke odgojne skupine su mješovite u koje su upisana djeca uzrasta od 3. do 7.g.

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovne programe i program predškole.

Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Planiranje i programiranje odgojno-obrazovnog rada, te organizacija, praćenje i vrednovanje procesa postavljaju se kroz zadatke u odnosu na dijete, odgajatelje, roditelje, stručne suradnike tj. u odnosu na sve strukture djelovanja u ustanovi, što provodimo uspostavljanjem suradničkog ozračja i timskog rada.

Prateći suvremena kretanja u razvoju predškolskog kurikuluma nastojimo djelovati kao „*vrtić=dječja kuća*“, gdje djeca i odrasli aktivno djelujući zajedno uče, što nas čini zadovoljnim i sretnim.

Vrijedna dokumentacije vrtića /ljetopis, zapisnici sa sastanaka i stručnih aktiva, knjiga o radu s roditeljima, evidencija zdravstvene voditeljice, godišnji plan i program ustanove/izvještaj o izvršavanju plana i programa rada, samovrednovanje-analiza rezultata provedbe upitnika, izvješće o samovrednovanju, razvojni plan ustanove, plan i program rada pedagoginje, plan i program usavršavanja djelatnika/ potkrepljuje sljedeće značajke vrtića:

- skrb o 113 djece u 5 dobno mješovitih odgojnih skupina (1 jaslički i 3 vrtićka cjelodnevna programa i 1 kratki vrtićki program)
- dobra pozicija vrtića (uređen dvorišni prostor, šire okruženje poticajno za vanjske aktivnosti, blizina mora);

- česti boravci na otvorenom, posjeti kazalištu, kazališne skupine u gostima;
- bogatstvo materijala za neposredan rad s djecom (didaktika, neoblikovani i prirodni materijali, potrošni materijal, pomagala za rad);
- jedinstvo odgajatelja; stalnost odgajatelja-od osnivanja vrtića radi većina radnika;
- ugodna radna atmosfera;
- redovito sudjelovanje na edukacijama, proučavanje stručne literature i periodike;
- suradnja s vanjskim čimbenicima: kulturnim institucijama, fakultetima prilikom provođenja studentske prakse; važnim osobama iz neposrednog okruženja
- kontinuirano dokumentiranje življenja i djelovanja u ustanovi;
- profesionalna kuhinja s ukusnom hranom koju djeca vole, HACCP program;
- građenje partnerskih odnosa s roditeljima kroz različite oblike suradnje;
- projektno planiranje i akcijsko istraživanje
- provedba projekta samovrednovanja na nivou ustanove.

GLOBALNI CILJ za pedagošku godinu 2019./2020.

Globalni cilj za pedagošku godinu 2019./2020.

✚ Planiranje odgojno-obrazovnoga procesa usmjereno je na promišljanja o dobrobitima za dijete i načinima na koji se one mogu ostvariti/vati.

❖ **Strategije rada** su usmjerene na stvaranje odgovarajućih organizacijskih uvjeta koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta:

➤ **Vrtić je mjesto cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djeteta**

- kontinuirano stvarati primjereno odgojno-obrazovno okruženje u kojem dijete ima priliku ostvarivati raznovrsne interakcije s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima
- odgojno-obrazovni proces oblikovati tako da svaka aktivnost istodobno podupire različite aspekte cjelovitoga razvoja djeteta te ujedinjuje različita područja njegova učenja
- istodobno održavanje različitih aktivnosti djece

- poticati samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti djece
- osiguravati prilike djeci da vlastite aktivnosti razvijaju u smjeru koji je za njih svrhovit
- osnaživati prirodnu znatiželju djece i poštovati njihove interese i potrebe
- djecu poticati na samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore i ponašanje

➤ **Vrtić je mjesto istraživanja, otkrivanja i aktivnog učenja**

- stvarati organizacijske uvjete (okruženje) koji djeci omogućuju istraživanje različitih fenomena te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja
- djeci omogućiti slobodan izbor aktivnosti i partnera u procesu učenja
- djecu poticati na istraživanje, otkrivanje i rješavanje problema
- djecu poticati na višestruko propitivanje, interpretiranje i reinterpretniranje postojećih iskustava i pretpostavki
- djecu poticati na planiranje, organiziranje i reflektiranje o vlastitim aktivnostima i procesu učenja
- osnaživati samoorganizacijski potencijal aktivnosti djece
- osiguravati neizravne oblike potpore učenju djeteta koji potiču njegovo samostalno otkrivanje, razmišljanje, rješavanje problema
- poticati autonomiju i emancipaciju djece u procesu učenja i prihvaćati njegovu vlastitu dinamiku i samoregulacijske snage.

➤ **Vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije**

- osiguravati prava djeci na jednakost šansi i uživanje jednakih prava za sve
- stvarati inkluzivno okruženje tj. poštivati i prihvaćati svaki oblik različitosti djece i njihovih obitelji
- prepoznavati i prihvaćati subjektivitet svakog djeteta
- razvijati recipročne, responzivne odnose djece s drugom djecom i odraslima u ozračju povjerenja
- djecu poticati na učenje komunikacijskih tehnika i socijalno prihvatljivog ponašanja
- djecu poticati na samoprocjenu, tj. uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja i ponašanja ostalih sudionika odgojnoga procesa
- ostvarivati fleksibilan pristup u oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa i napuštati svaki oblik uniformiranja aktivnosti djece

- uspostavljati partnerstvo s roditeljima tj. skrbnicima djece i širom socijalnom zajednicom.

➤ **Vrtić je mjesto stvaranja i izražavanja u različitim izražajnim formama**

- osnaživati različite simboličke izričaje djeteta, koji uključuju likovne, grafičke, kretne, verbalne, gestikulacijske i druge ekspresivne modalitete
- djecu poticati na korištenje različitih izražajnih medija
- djecu poticati na stvaralačko izražavanje vlastitih ideja, iskustava i emocija u nizu „umjetničkih“ područja
- poticati aktivnosti djece koje se oslanjaju na kreativno stvaranje, a ne na uvježbavanje i ponavljanje
- napuštati klišeje i sheme u svakome segmentu odgojno-obrazovnog procesa
- djecu poticati na čuđenje, fascinaciju i uočavanje detalja
- poticati inicijativu djece u području stvaralaštva
- djecu poticati na promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja
- pažnju posvećivati samom procesu stvaranja i izražavanja djeteta, a ne (samo) rezultatu tog procesa.

➤ **Vrtić je mjesto demokratskog življenja, aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta**

- djecu uvažavati i omogućiti ostvarenje prava zajamčenih *Konvencijom o pravima djeteta*
- uspostavljati i održavati kvalitetne odnose s djecom
- djecu poticati na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje
- djecu osposobljavati za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa
- osiguravati slobodu i poticati razvoj odgovornosti svih članova
- djecu osposobljavati za samoprocjenu i samodisciplinu
- djecu poticati na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta
- osnaživati inicijativu djece, koju se cijeni i uzima u obzir kao osnovu promišljanja različitih segmenata odgojno-obrazovnog procesa
- djecu poticati na osmišljavanje iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti.

Programi odgoja i obrazovanja predškolske djece polaze od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite dinamične osobnosti, koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem, što čini bitan faktor djetetovog vlastitog razvoja. U funkcionalnom smislu cjelovitih programa, koji ima za cilj poticanje i razvoj svih aktualnih i potencijalnih sposobnosti djeteta (tjelesnih, spoznajnih, emocionalni i socijalnih).

Kreiranje procesa zasniva se na interaktivnoj pedagogiji i usmjereno je na aktivno sudjelovanje svakog djeteta, te na ravnopravnoj komunikaciji i razmjeni misli i ideja između svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

REDOVITI PROGRAM

U Dječjem vrtiću „*Veseli kutak*“ u Stobreču se ostvaruje redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi (od 1.g. do 7.g. života) koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojnoprimjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu sa čim stručni radnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje
- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom rane i predškolske dobi.

U skladu sa završenim edukacijama primjenjujemo suvremene oblike i metode rada, a u odgojno-obrazovni proces integriramo elemente programa Korak po korak, Teorije izbora i Stilovi učenja/Dječji talenti.

Obilježja programa i cilj

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu.

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu, a odvijaju se kao:

- cjelodnevni 10-satni jaslički program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10-satni vrtički program za djecu od 3 godine do polaska u školu
- poludnevni 6-satni vrtički program za djecu od 3 godine do polaska u školu.

Nositelji programa

Programne provode suvremeno educirani i stručno kompetentni radnici:

- 9 odgajatelja – 2 odgajatelja jasličke skupine (SSS) i 7 odgajateljica vrtičkih skupina (VŠS),
- 1 stručna suradnica – pedagoginja/pripravnica na pola radnog vremena zaposlena od strane vrtića,
- 1 stručna suradnica – pedagoginja za sve privatne i vjerske vrtića Grada Splita
- 1 zdravstvena voditeljica, (VMS).

Način ostvarivanja programa

Način ostvarivanja Programa usklađuje se s potrebama roditelja s obzirom na njihove radne i druge obveze, a provođenje pedagoškog procesa s potrebama djeteta.

Redoviti program započinje s radom u 06.00 sati i traje do 16.30 sati u svim skupinama cjelodnevnih boravaka, dok skupina poludnevnog boravka počinje sa radom u 07.30 sati i traje do 13.30 sati.

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama.

Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva istovremeno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulatívno materijalno okruženje koje potiče na istraživanje i (su)konstruiranje znanja.

Aktivnosti će se predlagati kroz tematske cjeline, sklopove aktivnosti ili odgojne projekte, a sadržaje i teme ćemo pronalaziti unutar tri područja djelovanja:

- područje JA - slika o sebi / afirmacija osobnosti
- područje JA I DRUGI - odnos s drugima / obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica
- područje MI - pripadanje SVIJETU kao cjelini / prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština i održivi razvoj.

Praćenje dječjeg interesa, njegove uronjenosti u aktivnosti, smjernice su odgajateljima da svojim profesionalnim ulogama: promatrača, poticatelja, pomagača, suigrača, procjenjivača, planera, opskrbljivača osiguravaju prirodni tijek razvoja aktivnosti i diskretno koordiniraju svim elementima procesa učenja, što je početna etapa projektnog rada.

RAD NA PROJEKTIMA – projektno planiranje i akcijsko istraživanje

CILJ rada na projektu:

- Prevođenje dječjih ekspresija na jezik razumljiv odgajatelju.
- Pronalaženje boljih strategija razumijevanja djece i njihovih načina korištenja materijala - procesa učenja.

Strategije rada na projektu:

- 1. Procjenjivati kakvoću i količinu materijala (bogatstvo materijala - osigurati raznolike materijale koji će omogućiti djetetu da se lakše izrazi)**
- 2. Procjenjivati praktičnu upotrebljivost materijala :**
 - a) Omogućuje li raznoliku upotrebu?**
 - b) Proširuje li djetetovu spoznaju i skustvo? - ZONA idućeg razvoja - bilježiti iskaze djece bez procjene i bez ispravljanja)**
 - c) Projicira li kreativno izražavanje djeteta? - (slobodna upotreba različitih**

materijala projicira kreativne potencijale djeteta, a sadržaj je determiniran predhodnim iskustvom djeteta)

d) Omogućava li komuniciranje ideje djeteta? - (djetetove konstrukcije nisu opterećene uobičajenim načinima korištenja materijala)

e) Projicira li međusobnu suradnju djece?

f) Omogućuje li odgajatelju bolje razumijevanje ideja i interesa djece? (raspon ideja djeteta je mnogo širi od raspona ideja odgajatelja)

g) Omogućuje li djetetu razumijevanje vlastitog procesa učenja? (intuitivno znanje djeteta je mnogo veće nego što i ono samo zna)

3. Jesu li su centri aktivnosti formirani kao rezultat praćenja interesa?

- djeci moramo ponuditi što više neoblikovanog materijala: drvo, kamen, voda, pijesak, glina, tijesto, tkanina, papir, plodine, časopisi i ilustracije - brojke, slova i sl.)
- obogaćivanje okruženja materijalima: alatima, pomagalicama i opremom (dodavanje nove opreme i pomagala produljuje interes djeteta)
- centre aktivnosti nadopunjavati i obogaćivati novim iskustvima stečenim u autentičnim prirodnim i društvenim sredinama
- organizirati što veći broj posjeta i izleta u suradnji s roditeljima ili drugim suradnicima – stručnjacima

4. Pratiti i procjenjivati koji su to uvjeti koji doprinose razvoju suradnje među djecom u rješavanju njihovih ideja – projekata u praksi

5. Pratiti i otkrivati motive zašto baš to rade djeca (koji su emocionalni resursi djeteta angažirani)

- Ove strategije razumijevanja djece i njihovog procesa učenja rezultiraju odabirom teme za početak rada na projektu.

6. Razvijati strategije praćenja i dokumentiranja / etnografski zapisi:

- *fotografije*
- *video-zapisi* (tijek nekog uratka ili proces nastajanja)
- *razgovor* o nekim segmentima aktivnosti
- *bilježenje* (zapisivanje) razgovora u cilju boljeg i pažljivijeg slušanja djeteta
- *kratke pisane bilješke* uz uratke djeteta (razumijevanje procesa stvaranja/proizvodnje uratka)
- *bilježenje sekvence* zajedničkih aktivnosti ili zajedničke igre djece.

Nastavit ćemo i rad na već započetim aktivnostima projektnog planiranja i akcijskog istraživanja:

➤ **na mikro razini:**

- „AUSTRALIJA“ – vrtićka mješovita odgojna skupina/10-satni boravak „Školjkice“
- „TITANIK – Putovanje Veselim Titanikom“ – vrtićka mješovita odgojna skupina/6-satni boravak „Veseli mornari“

➤ **na makro razini:**

Uključivanje u projekt UNICEF-a „Škole za Afriku – Madagaskar“

U tekućoj pedagoškoj godini uključujemo se u humanitarno-edukativni program UNICEF-a s ciljem doprinosa dobrobiti djece na Madagaskaru. Sudjelovanjem u aktivnostima programa, djeca će učiti o dječjim pravima, nejednakim mogućnostima, važnosti obrazovanja te i sami postati dijelom važnih promjena u području dječjih prava.

CILJ PROJEKTA:

- ❖ **Poticanje i razvoj empatije kod djece u procesu učenja o pravima, učenja kroz prava i učenja za prava.**
 - *Djelujući za dobrobit djece na Madagaskaru djecu poučavamo humanističkim vrijednostima: brizi, suosjećanju, dobrobiti, dostojanstvu, razumijevanju, toleranciji i socijalnoj pravdi*

ZADAĆE PROJEKTA:

→ **znanja:**

- stjecanje znanja o Africi kao kontinentu / državi Madagaskaru
- upoznavanje drugih kultura, civilizacija i običaja
- učenje i življenje dječjih prava, odgovornosti prema sebi i drugima.

→ **stajališta:**

- razvoj stajališta i sustava vrijednosti potrebnih za prihvaćanje drugih
- razumijevanje potreba drugih, poštovanje i prihvaćanje
- razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici, sagledavanje sebe kao člana različitih skupina

→ **vještine:**

- poticanje razvoja socijalnih vještina za uspostavljanje kvalitetnih međuljudskih odnosa i razvoj osobnih potencijala

Tijek planiranih aktivnosti:

- razgovor na temu Afrike (uz globus ili kartu svijeta), istraživačke aktivnosti, formiranje „afričkog centra“ u sdb/vrtiću
- upoznavanje afričkih običaja, igara i načina života
- aktivnosti upoznavanja i življenja dječjih prava
- upoznavanje s UNICEF-ovom misijom i ciljevima župrijedlozi humanitarnih akcija
- različite stvaralačke aktivnosti.

Razvoj planiranih aktivnosti:

I. etapa projekta - Upoznavanje teme/EVOKACIJA – Što već znamo o temi?

II. etapa projekta - Razvoj teme/Razumijevanje – još želimo znati: što, gdje, kako, na koji način, s kim ćemo saznati više o temi?

- odgajatelji koriste različite poticaje i sredstva (globus, karta svijeta, atlas, enciklopedije, slikovnice, internet-dokumentarni filmovi) i uvode djecu u priču o Africi s naglaskom na državu Madagaskar
- priče o ljudima/djeci s afričkog kontinenta, načinu života, uvjetima i običajima
- upoznavanje djece s dječjim pravima temeljenim na Konvenciji o pravima djece
- poticanje različitih oblika kreativnog izražavanja i stvaralaštva
- uključivanje roditelja, ostalih članova obitelji i šire zajednice u projektne aktivnosti organiziranje različitih akcija (prodajne izložbe, predstave, radionice, natjecanja) za prikupljanje sredstava

III. etapa projekta REFLEKSIJA - djeca propituju, tumače, primjenjuju, raspravljaju i proširuju usvojena znanja

- razumijevanje važnosti suradničkog učenja/međuovisnosti, poštivanja različitosti, odnosa između potreba i prava, suradnje i sudjelovanja u konstruktivnim promjenama – odgoj za razvoj.

Tijek projekta nije moguće unaprijed planirati niti strukturirati, niti je moguće precizno odrediti duljinu njegova trajanja i smjerove razvoja, te će stručnjaci iskazati spremnost za prihvaćanje dječjih ideja i provođenje istih u stvarnosti, čime postaju partneri učenja i sustvaratelji znanja i razumijevanja.

Vremeni aktivnosti programa

Program se provodi tijekom pedagoške godine 2019./2020. koja započinje 01.09.2019. i traje do 31.08.2020. godine, svakim radnim danom od 06,00 do 16,30 sati, osim subote, nedjelje, državnih praznika i blagana. Provođenje aktivnosti u vrtiću vezano je uz interes djece te posluživanje obroka i vrijeme odmora.

Način vrednovanja programa

Praćenja i evaluacije programa odvijaju se kontinuirano: fotozapisima, videozapisima, bilješkama, listama praćenja napretka djece, bilješkama aktivnosti, anketiranjem dionika procesa, redovitim timskim radom odgajatelja uz zajedničke refleksije na zapažanja iz neposrednog rada i radom tima za kvalitetu koji je oformljen od svih dionika procesa prema smjernicama iz projekta samovrednovanja.

Vrednovanje redovitih razvojnih programa ostvarivat ćemo kroz praćenje provedbe bitnih zadaća Godišnjeg plana i programa rada i realizacije razvojnog plana na sljedeće načine:

- mjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije (period adaptacije)
- tromjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije na temelju praćenja, snimki, foto i video dokumentacije i razvojnih mapa djece
- refleksivni prijatelj
- mjesečnim (prema potrebi procesa i češće) grupnim refleksijama odgojne prakse na Odgajateljskim vijećima / stručnim aktivima / radnim dogovorima
- zajedničkim raspravama na sastancima tima za kvalitetu.

PROGRAM PREDŠKOLE

Program predškole se provodi kao obvezan program odgojno-obrazovnog rada s djecom školskim obveznicima i dio je sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj od pedagoške godine 2014./2015. Na Program predškole Dječjeg vrtića “Veseli kutak” u Stobreču suglasnost je dalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (2015.).

Obilježja programa i cilj

Odgojno-obrazovni rad u programu predškole organiziran je u duhu humanističko-razvojne koncepcije i u skladu je sa značajkama humanističko-razvojnog predškolskog kurikulumu. Planiranje i programiranje te izbor sadržaja u skladu je s:

- holističkim pristupom djetetu
- konstruktivističkom teorijom učenja
- integriranim pristupom planiranju
- projektnim planiranjem.

Tijekom programa predškole poticat će se razvijanje i unapređivanje tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala i komunikacijskih (govor, izražavanje i stvaranje) vještina, te navika i kompetencija u cilju – dobrobit djeteta, što podrazumijeva:

- osobnu, emocionalnu i tjelesnu dobrobit (biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro)
- obrazovnu dobrobit (uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala: spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)
- socijalnu dobrobit (uspješno interpersonalno funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija),

što je neophodno u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju.

Posebna se pozornost pridaje osmišljavanju aktivnosti namijenjenih angažiranju različitih (višestrukih) inteligencija i razvoju različitih kompetencija i sposobnosti djece, poput:

- sposobnosti učenja (učiti kako učiti, poštovati metakognitivne sposobnosti djeteta kao podloge za cjeloživotno učenje),
- sposobnosti sudjelovanja djeteta u suradničkim aktivnostima (vođenje, sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje konfliktnih situacija),
- sposobnosti odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju,

- sposobnosti samoprocjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća,
- sposobnosti snalaženja u novim, nepredvidivim situacijama,
- sposobnosti samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja,
- sposobnosti korištenja različitim modalitetima komunikacije,
- inovativnih i poduzetničkih sposobnosti.

Namjena programa

Program predškole integrirani je dio redovitog programa i obuhvaća djecu u godini pred polazak u osnovnu školu. U tekućoj pedagoškoj godini 2019./2020. upisano je 23 djece školski obveznik.

Nositelji programa

Program predškole provodit će 7 odgajateljica koje su sa svojim stručnim kompetencijama sposobne reflektivno promišljati svoju odgojno-obrazovnu praksu, uz suradnju sa stručnim suradnicima, kako unutar tako i izvan vrtića.

Način ostvarivanja programa

Djeca obuhvaćena Programom predškole raspoređena su u četiri vrtićke mješovite skupine: tri skupine cjelodnevnog i jednoj skupini poludnevnog boravka.

Primjenom suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama podržavamo dječju igru kao najbolji način rada jer u sebi sadrži idealan spoj svih onih pretpostavki za koje smatramo da su potrebne za učenje djeteta predškolske dobi, a lišena je svakog oblika „školifikacije“. Praćenjem djeteta podržavat ćemo njegove razvojne potrebe i interese, u dobro strukturiranim uvjetima socijalnog i materijalnog okruženja osnažiti dijete u razvijanju svih svojih potencijala, poštujući prirodu njegovog cjelovitog učenja i razvoja, kako bi steklo znanja, vještine i navike potrebne za optimalnu adaptaciju uvjetima odgojno-obrazovnog procesa u školi i budućem životu.

Razvojne zadaće se konkretiziraju za svako razvojno područje: tjelesni i psihomotorni razvoj, socijalni i emocionalni razvoj, spoznajni razvoj te područje govora, komunikacije, izražavanja i stvaranja. U cilju ostvarivanja postavljenih razvojnih zadaća, odgajatelji će planirati i organizirati poticajne situacije koje djeci omogućavaju realizaciju različitih vrsta aktivnosti:

životno-praktične i radne aktivnosti, istraživačke, društveno zabavne, aktivnosti izražavanja i stvaranja, umjetničke, specifične aktivnosti s kretanjem i raznovrsne igre (Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece 1991.g.).

Aktivnosti ćemo predlagati kroz tematske cjeline, sklopove aktivnosti ili odgojno-obrazovne projekte a sadržaje i teme pronalaziti unutar svakog područja ljudskog života i rada.

Iz svega navedenog izdvajaju se uže zadaće programa predškole:

- osposobljavanje djeteta za prihvaćanje obveza u koje će se uklopiti i buduće školske obveze
- poticanje spontanih ponašanja i izražavanje posebnih potreba
- otvorenost za prihvaćanje informacija
- otvorenost za učenje i suradnju s drugima
- otvorenost za primanje usmenih i pisanih poruka i ovladavanje sredstvima koje posreduju te poruke.

Vremeni aktivnosti programa

Program ćemo provoditi svakodnevno tijekom pedagoške godine od 01. listopada 2019. do 31. svibnja 2020. u trajanju od 250 sati, te ćemo pri organizaciji rada dati prednost prijednevnoj provedbi programa.

Način vrednovanja

Vrednovanje Programa predškole provodit ćemo kroz dokumentaciju na nivou pojedinca, skupine, vrtića. Dokumentiranje i praćenje procesa ostvarivat ćemo pisanim bilješkama, refleksijama sudionika odgojno-obrazovnog procesa, foto i video zapisima, te anketiranjem sudionika procesa (djece, roditelja i odgajatelja).

CAP program – prevencija zlostavljanja djece

U sklopu programa predškole provodimo CAP program (**C**hild **A**ssault **P**revention).

Ciljevi CAP programa:

1. Smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kvalitetnim informiranjem i poučavanjem učinkovitim preventivnim strategijama.
2. Potaknuti lokalnu zajednicu da sprječavanje nasilja među ljudima, a posebno zlostavljanja djece, prepozna kao svoj važan cilj i nastojanje.
3. Potaknuti obrazovne institucije na sustavan pristup prevenciji zlostavljanja djece.

Predškolski CAP program je prevencija zlostavljanja djece namijenjen djeci predškolske dobi u vrtićima, koji ćemo provesti kroz 3 uzastopne radionice u trajanju od 45 min.

Radionicama za djecu prethodi:

- predavanje za osoblje vrtića
- predavanje za roditelje djece pred polazak u osnovnu školu.

Voditeljice su posebno educirane odgajateljice - CAP pomagačice, koje čine CAP tim mreže privatnih i vjerskih vrtića Grada Splita:

- Ester Macanović /odgajateljica DV „Kremenko“ Split
- Viktorija Šakić /odgajateljica DV „Veseli kutak“ Stobreč.

BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada u pedagoškoj godini 2019./2020., proizašle iz evaluacije rada tijekom protekle pedagoške godine, su sljedeće:

1. Unapređenje i oblikovanje poticajnog okruženja u funkciji igre i učenja djece *- stimulativno okruženje s obzirom na prostor, poticaje i ozračje*

Promišljamo o prostornom okruženju koje je u funkciji dječje igre, prostorije dnevnih boravaka su strukturirane različitim poticajnim centrima obogaćenim raznovrsnim i djeci stalno dostupnim materijalima koji potiču aktivnost djeteta i pomažu mu u (su)konstruiranju znanja. Organizacija prostora, kako unutaršnjeg tako i vanjskog, odgovara potrebama djece i uvjetima života u obitelji, vođeni smjernicama projekta *vrtić kao dječja kuća* cjelokupan prostor stavljamo u funkciju dječje igre i aktivnosti.

2. Unapređenje odgojno-obrazovnog procesa kroz projektno planiranje / akcijsko istraživanje *- oblik integriranog kurikuluma, koji sadrži istraživanja, izražavanja, rasprave djece i s djecom kroz uporabu različitih simboličkih jezika*

Tijek projekta nije moguće unaprijed planirati niti strukturirati, niti je moguće precizno odrediti duljinu njegova trajanja i smjerove razvoja, te će stručnjaci iskazati spremnost za prihvaćanje dječjih ideja i provođenje istih u stvarnosti, čime postaju partneri učenja i sustvaratelji znanja i razumijevanja.

3. Praćenje, procjenjivanje i planiranje procesa učenja djeteta uvažavajući njegove prirodne potencijale: talente i stilove učenja *- sustavnim promatranjem djece i drugim strategijama praćenja i procjenjivanja, stvarati kratkoročne i dugoročne planove koji uključuju interese i potrebe svakog djeteta i grupe djece i koji su istovremeno i podrška i izazov za njihova buduća postignuća.*

Oblikovanje odgojno-obrazovnog rada temelji se na pažljivom promatranju, slušanju djece te na dokumentiranju njihovih aktivnosti i zajedničkoj refleksiji prakse.

Kompetentni odgajatelji će prepoznavati interese djece za mnogim sadržajima i aktivnostima i osviještavati mogućnost njihovog utjecaja i pravovremenog uključivanja u ostvarivanju pojedinih razvojnih zadataka.

Budući je dokumentiranje jedan od važnih elemenata vrednovanja kvalitete ustanove u cjelini, prikupljanjem, proučavanjem i interpretiranjem dokumentacije, podržavamo istraživački i refleksivan pristup radu koji se razvija zajedno sa subjektima koji dokumentiraju odgojno-obrazovni proces.

4. Kontinuitet profesionalnog i osobnog razvoja stručnih radnika - refleksije o vlastitoj praksi, suradnja s kolegama, entuzijazam za cjeloživotno učenje

Slojevitost zadataka u ostvarivanju ciljeva i provođenju suvremeno koncipiranog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja od odgajatelja i stručnih suradnika zahtjeva kontinuirano stručno usavršavanje s tendencijom trajnog unapređenja prakse. Profesionalno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika usmjeravat ćemo prema razvoju istraživačkih i reflektivnih umijeća. Istraživačko obilježje omogućuje propitivanje uvjerenja, iskustava i svakodnevnih praksi te kroz zajedničko reflektivno istraživanje s drugim dionicima predstavlja polazište za bolje razumijevanje i mijenjanje vlastite prakse pri čemu postajemo reflektivni praktičari, koji svoja djelovanja usmjeravaju ka akcijskim istraživanjima vlastite cjelokupne prakse u cilju njenog dubinskog razumijevanja, istraživanja, mijenjanja prema stalnom rastu kvalitete.

Tijekom cijele pedagoške godine osiguravat ćemo profesionalni rast i razvoj dionika procesa, kako unutar tako i izvan ustanove, različitim individualnim i grupnim oblicima rada.

Stručno usavršavanje će se realizirati u redovnoj satnici i putem svih za to propisanih oblika:

1. individualno stručno usavršavanje:
 - praćenje stručne literature, osobni afiniteti prema različitim edukacijama;
2. stručno usavršavanje unutar ustanove:
 - odgojiteljska vijeća, interni stručni aktivni, izvješća s roditeljskih sastanaka i seminara, razmjena iskustava, refleksije odgojno-obrazovne prakse;
 - sustavan rad na projektu samovrednovanja kroz rad tima za kvalitetu
3. stručno usavršavanje izvan ustanove:
 - sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i Agencije za odgoj i obrazovanje (seminari, predavanja, Dani predškolskog odgoja), te UNICEF-a Hrvatska

- stvaranje profesionalnih zajednica učenja umrežavanjem privatnih i vjerskih vrtića Grada Splita.

5. Aktivno uključivanje roditelja i šire društven zajednice u odgojno-obrazovni proces
- promicanje djelotvorne interakcije između obitelji, vrtića i zajednice, potiče razumijevanje zajedničke odgovornosti za odgoj, obrazovanje i budućnost djece

Roditelji su prvi i pravi odgajatelji svoje djece, a odgajatelji i stručni suradnici su profesionalci koji im mogu pomoći, ali im ne smiju određivati načine odgajanja.

Kontinuiranom razmjenom subjektivnih iskustava roditelja i parcijalnog razumijevanja djeteta od strane profesionalaca s pedagoško-metodičkim znanjima stremit ćemo zajedničkom, cjelovitijem razumijevanju djeteta i razvoju odgojno-obrazovnog pristupa usklađenog s individualnim i razvojnim posebnostima djeteta.

Takav odnos uvijek podrazumijeva ravnopravnost uloga roditelja i profesionalaca uz ostvarivanje dvosmjerne komunikacije i međusobnog povjerenja, u cilju:

- pravovremenog i konstruktivnog rješavanja problemskih situacija vezanih uz odgoj i razvoj djece usmjerenog ka dobrobiti djeteta,
- poticanja roditeljske uključenosti u promišljanje kvalitetnog programa rada ustanove,
- podržavanja aktivnog sudjelovanja roditelja u realizaciji programa,
- osiguravanja prava roditelja na kritičko vrednovanje postignuća,
- osnaživanja roditeljskih kompetencija i djelotvornosti stjecanjem znanja i vještina potrebnih za odgoj djece u obitelji.

U skladu s navedenim ciljevima roditeljima ćemo pružati različite oblike suradnje s profesionalcima u ustanovi:

- svakodnevna razmjena informacija o djetetu
- roditeljski sastanci različitog tipa /informativni, tematski/,
- organiziranje zajedničkih radionica,
- individualni razgovori s roditeljima,
- druženja s roditeljima,
- zajednički susreti povodom proslave blagdana, značajnih datuma, itd.,
- info-kutići, web-stranca i savjetovalište za roditelje,
- uključivanje roditelja u aktivnosti skupina i rad vrtića.

U ovoj pedagoškoj godini poseban naglasak ćemo staviti u kontinuiranom provođenju individualnih razgovora s roditeljima koji će biti inicirani od strane stručnjaka, najmanje 2 puta u pedagoškoj godini, a po potrebi i više.

Kontinuirano stručno usavršavanje usmjereno je ka stjecanju znanja i vještina koja su relevantna za profesionalni razvoj, koji se kroz suradničko ozračje i timski rad usmjerava ka kontinuiranom učenju u ustanovi što pridonosi unapređivanju kvalitete rada ustanove, s tendencijom osiguravanja kvalitete kao imperativa odgojno-obrazovnog procesa u dječjem vrtiću. Budući kvaliteta podrazumijeva stalni rast, te ju je potrebno pratiti, što ćemo nastaviti procesom vrednovanja, sustavnim i kontinuiranim praćenjem, analiziranjem i procjenjivanjem uspješnosti rada, temeljem ostvarivanja napretka u kvaliteti rada ustanove.

U našem sustavu egzistiraju vanjsko i unutarnje vrednovanje.

Vanjsko vrednovanje prvenstveno je usmjereno na praćenje kvalitete obrazovnih postignuća, a manje na utvrđivanje kvalitete procesa koji je prethodio postignućima. Ono se provodi prema kriterijima koji su unaprijed poznati i međusobno usklađeni. Provode ga čimbenici izvan ustanove (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Agencija za odgoj i obrazovanje, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja).

PROCES SAMOVREDNOVNJA

Proces samovrednovanja je svrsishodno putovanje odgojno-obrazovnim procesom koje dionicima procesa pomaže u proširivanju vidika i otvara nove horizonte za (su)konstruiranje kvalitetnijih strategija djelovanja.

Samovrednovanje je proces sustavnog i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja uspješnosti/kvalitete rada ustanove, a koristimo ga kao bitan instrument za jačanje kapaciteta ustanove te za napredak, razvoj i uspjeh svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Tijekom ove pedagoške godine projekt samovrednovanja provodit ćemo na *stručnim aktivima kroz razumijevanje teme „Skriveni kurikulum“*.

Skriveni kurikulum putem implicitne teorije ili „teorije u praksi“ koja odražava vjerovanja i usvojene vrijednosti odgajatelja na to kakvu sliku ima o djetetu, kako shvaća pojam djetinjstva i koju teoriju učenja zastupa. Stoga se implicitna teorija odgajatelja prepoznaje u akciji, specifičnom oblikovanju konteksta za učenje, strukturi vremena te raspodjelama uloga i stilu komuniciranja s djecom i ostalim dionicima procesa. (*Vukičević, 2013.*)

Izgradnji profesionalnih znanja praktičara, a istodobno i izgradnji kvalitetnije prakse, najviše će pridonijeti sama osobna edukacijska filozofija-implicitna pedagogija, koju odgajatelj -

refleksivni praktičar istražuje, bolje razumije te temeljem toga mijenja stavove i unapređuje kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa, na način da ju povezuje i usklađuje s eksplicitnom pedagogijom-vizijom i misijom ustanove, temeljenoj na NKRPOO.

Iznošenje samorefleksija o odgojno-obrazovnoj praksi podvrgnutih refleksiji stručnog tima je nužno i učinkovito za:

- a) konstatiranje postojećih kritičnih točaka kao i dobrih strana,
- b) otklanjanje nedostataka i osmišljavanje smjernica daljnjeg unapređenja
- c) otvaranje prostora za kreativnost i inovativnost u daljnjem radu.

Dokumentacija predstavlja podlogu za interpretaciju tj. kritički osvrt na odgojno-obrazovni procesa kompetentnih praktičara – refleksivnih praktičara koji istražuju i kritički propituju svoju praksu (implicitnu pedagogiju - vrijednosti, stavove, znanja, učenje), razumijevaju i transformiraju istu. Osvještavanje važnosti dokumentacije važno je i za dijete, kao aktivnog građanina društva i subjekta svog razvoja, stoga je nužno razvijati sposobnosti promišljanja, preispitivanja, vrednovanja i donošenja odluka o svom vlastitom odgoju i obrazovanju u poticajnom prostorno-materijalnom i socijalnom okruženju.

Dijete svoje sposobnosti razvija i aktivno uči u igrovnim aktivnostima i interakcijama s osobama (vršnjacima i odraslima) i poticajima u svome okruženju. Suradnja djeteta i odraslih je međusobno učeća aktivnost u kojoj ravnopravno komuniciraju, čime postaju partneri učenja i sukonstruktori znanja i razumijevanja procesa.

U skladu s iznesenim stanovištima dobrobiti za dijete su višestruke, jer profesionalci međusobno učeći i provodeći (samo)refleksiju osvještavaju njenu važnost i za dijete kroz:

- uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s djetetom
- omogućavanje aktivnog sudjelovanja i suodlučivanja djeteta o temama koje su od bitnog značaja za kvalitetu življenja u socijalnom okruženju
- poticanje na aktivno sudjelovanje u raspravama i slobodno iznošenje različitih mišljenja
- poticanje djeteta na sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njegov odgoj i učenje
- osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanja njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces
- samoprocjenu djeteta u području učenja / razvoja kompetencija.

Budući smo *zajednica koja uči* a jedna od najvažnijih komponenti koja utječe na učenje je motivacija, pokretačka snaga unutar pojedinca, koja potiče angažiranje u određenoj aktivnosti tj. *intrinzična motivacija*, potrebno je poticati i podržavati njen razvoj.

PLAN I PROGRAM PRIPRAVNIČKOG STAŽA

PODRUČJE RADA

1. Ustroj i pripremanje stažiranja pripravnika

1.1. Upoznavanje i proučavanje zakona i propisa iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanje te općih i stručnih akata Vrtića

- Ustav Republike Hrvatske
- Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi
- Humanistička razvojna koncepcija predškolskog odgoja
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću
- Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe
- Statut dječjeg vrtića
- Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada, Pravilnik o zaštiti na radu
- Godišnji plan i program rada ustanove
- Kurikulum Vrtića
- Program stručnog usavršavanja
- Godišnje izvješće o radu ustanove
- Knjižica pedagoške dokumentacije odgojno-obrazovne skupine
- Imenik djece, Dosje djeteta s posebnim potrebama
- Matična knjižica, Ljetopis

Realizacija zadaća

- listopad 2019.g. i tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- ravnateljica, predsjednica Povjerenstva, tajnica Vrtića, mentorica, članica Povjerenstva

1.2. Upoznavanje organizacijsko-materijalnih uvjeta u procesu njege, odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi

- upoznavanje s programima Vrtića (redovni programi po trajanju: 10 – satni program, 6 – satni program)
- upoznavanje s organizacijskim i materijalnim uvjetima unutar pojedinih područnih objekata
- upoznavanje s organizacijom i strukturom radnog vremena djelatnika Vrtića

Realizacija zadaća

- listopad 2019.g. i tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- ravnateljica, predsjednica Povjerenstva, stručna suradnica, članica Povjerenstva

2. Hospitiranje u odgojno-obrazovnom procesu

2.1. Upoznavanje s različitim dimenzijama konteksta ustanove i odgojnih skupina

- socijalna i kulturna dimenzija konteksta (odnosi djece i odraslih, načini postupanja odraslih s djecom, različite odgojno-obrazovne situacije, odnosi među odraslima, odnosi među djecom, ozračje u odgojnoj skupini)
- ekološka tj. fizička i vremenska dimenzija konteksta (prostorna i vremenska struktura – raspored, veličina, opremljenost, uređenost i organizacija prostora, smjenjivanje i dimenzioniranje različitih aktivnosti u vremenu)

Realizacija zadaća

- tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- mentorica, članica Povjerenstva, stručna suradnica, članica Povjerenstva

2.2. Upoznavanje sa sadržajem i pravilnim vođenjem pedagoške dokumentacije odgojne skupine te ulogom stručnog suradnika pedagoga u procesu vođenja dokumentacije

- upoznavanje s pedagoškom dokumentacijom koju vodi odgojitelj
- upoznavanje s knjigom pedagoške dokumentacije odgojne skupine i načinom njezina pravilnog vođenja
- upoznavanje s razvojnim mapama
- upoznavanje sa svim ostalim oblicima dokumentiranja odgojno-obrazovnog procesa

Realizacija zadaća

- listopad i studeni 2019.g. i tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- mentorica, članica Povjerenstva

2.3. Nazočnost radu mentora, asistiranje pripravnika u radu mentora, uvid i sudjelovanje u radu stručnog tima Vrtića

- uvid u godišnji, tjedni i dnevni plan i program rada pedagoga
- svakodnevno sudjelovanje u radu pedagoga (suradnja s odgojiteljima, roditeljima, stručnim timom, ravnateljicom, društvenim čimbenicima, vanjskim suradnicima; praćenje djece u skupini; vođenje pedagoške dokumentacije...)
- sudjelovanje u radu stručnog tima, prisustvovanje radu Odgajateljskog vijeća

Realizacija zadaća

- listopad i studeni 2019.g. i tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- mentorica, članica Povjerenstva, stručna suradnica, članica Povjerenstva

2.4. Nazočnost mentora radu pripravnika

- Priprema i vođenje edukacije za odgojitelje – individualno
- Priprema i vođenje edukacije za odgojitelje – u suradnji
- Priprema i vođenje tematskog roditeljskog sastanka/radionice – individualno
- Priprema i vođenje tematskog roditeljskog sastanka – u suradnji
- Priprema nacrtu akcijskog istraživanja za potrebe stručnog rada
- Provođenje akcijskog istraživanja

Realizacija zadaća

- tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- Povjerenstvo za stažiranje

3. Individualno stručno usavršavanje

- Sudjelovanje na edukacijama (predavanjima, radionicama) unutar ustanove
- Sudjelovanje na edukacijama van ustanove
- Proučavanje relevantne stručne literature
- Vođenje dnevnika rada
- Vođenje dnevnika istraživanja

Realizacija zadaća

- tijekom cijele pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- pedagoginja pripravnica

4. Evaluacija ostvarenja programa stažiranja stručnog suradnika pedagoga u dječjem vrtiću

- Procjena uspješnosti provedenog Programa
- Izrada izvješća o provedenom procesu stažiranja
- Vođenje popisane dokumentacije o stažiranju

Realizacija zadaća

- tijekom cijele i na kraju pedagoške godine 2019./2020.

Nositelji realizacije

- Povjerenstvo za stažiranje, mentorica, članica Povjerenstva

LITERATURA:

- [1] Antulić Majcen S., Pribela-Hodap S., *“Prvi koraci na putu prema kvaliteti: Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja”*, Zagreb, NCVVO, 2017.
- [2] Ann Debsmore, Margaret Bauman, *Vaš uspješan predškolac*, Veble commerce, Zagreb 2014.
- [3] Barth, B. M., *Razumjeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo oblikovanje: problemi prijenosa znanja*, Zagreb, Profil akademija, 2004.
- [4] Daniels E.R; Stafford K., *Kurikulum za inkluziju – razvojno-primjereni program za rad s djecom s posebnim potrebama*, Zagreb, Pučko otvoreno učilište KPK, 2003.
- [5] Došen-Dobud A., *S djecom u jaslicama*, Alinea, Zagreb 2004.
- [6] Došen-Dobud A., *Predškola-vodič za voditelje i roditelje*, Alinea, Zagreb 2008.
- [7] Juul, J., *Vaše kompetentno dijete - za nove temeljne vrijednosti obitelji*, Zagreb, Eduka, 1996.
- [8] Kirsten A. Hansen, Roxane K. Kaufmann, Kate Burke Walsh, *Kurikulum za vrtiće*, POU Korak po korak, 2006.
- [9] Kubelka R., Pelt R., Vrbanac D., *Dječji talenti – Otkrijte talente svog djeteta podržavajući izvornost dječjeg učenja*, Ostvarenje, Lekenik, 2013.
- [10] Ljubetić M., *Vrtić po mjeri djeteta*, Školske novine, Zagreb 2009.
- [11] Ljubetić M., *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*, Zagreb, Element, 2014.
- [12] Maleš D., Stričević I., *Odgoj za demokraciju u ranom djetinjstvu*, Zagreb 2005.
- [13] Maleš D., *Nove paradigm ranog odgoja*, FFZG, Zagreb 2011.
- [14] Milanović M. i suradnici, *Pomozimo im rasti*, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb 2014.
- [15] Miljak A., *Življenje u dječjem vrtiću*, Spektar media, 2009.
- [16] Miljak A., Vujičić L., *Vrtić u skladu s dječjom prirodom -“Dječja kuća”*, 2002.
- [17] Slunjski E., *Tragovima dječjih stopa*, Profil knjiga, Zagreb, 2012.

- [18] Slunjski E, *Integrirani predškolski kurikulum*, Zagreb, Mali professor, 2013.
- [19] Slunjski E., i suradnici, *Izvan okvira - kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma*, Element, Zagreb 2015.
- [20] Slunjski E. i suradnici, *Izvan okvira 2: Promjena – od kompetentnog pojedinca i ustanove do kompetentne zajednice učenja*, Element, Zagreb, 2016.
- [21] Slunjski E., i suradnici, *Izvan okvira 3 – Vođenje: prema kulturi promjene*, Element, Zagreb 2018.
- [22] Slunjski E., i suradnici, *Izvan okvira 4 – Mudrost vođenja: prikazi istraživanja i alati razvoja prakse vođenja*, Element, Zagreb 2019.
- [23] Szanton, E.S., *Kurikulum za jaslice*, POU Korak po korak, 2005.
- [24] Petrović-Sočo B., *Dijete, odgajatelj, slikovnica*, Alinea, Zagreb 1997.
- [25] Petrović-Sočo B., *Mijenjanje konteksta i odgojne prakse dječjeg vrtića*, Mali professor, Zagreb 2009.
- [26] Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja, NCVVO, Zagreb, 2012.
- [27] Unapređenje kvalitete rada primjenom ISSA pedagoških standard, Biblioteka KPK, Zagreb, 2006.
- [28] Časopisi: “*Dijete, vrtić, obitelj*” i “*Djeca u Europi*”, *Pučko otvoreno učilište KPK*
- [29] Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.) i Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2015.)
- [30] Zbornik radova stručno-znanstvenog skupa 25. Dani predškolskog odgoja SDŽ “*Mirisi djetinjstva*”, 2019.

Predsjednik Upravnog vijeća

Zlatko Gale, prof.